

Σχολικό βοήθημα

Τι είναι οι αντωνυμίες

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ: ΜΠΕΣΙΟΥ ΧΡΗΣΤΙΝΑ

Διαθέσιμο στο
www.thrania.com

Τι είναι οι αντωνυμίες;

www.khronia.com

παράδειγμα:

Στη θέση του ονόματος χρησιμοποιούμε τη λέξη αυτός.

Ο κύριος Φάνης είναι γιατρός.
Αυτός είναι γιατρός.

Η αντωνυμία είναι ένα μέρος του λόγου που χρησιμοποιείται για να αντικαταστήσει κάποιο ουσιαστικό ή κάποια ονομαστική φράση. Μπορεί να έχει μέσα στην πρόταση θέση υποκειμένου, αντικειμένου και γενικότερα προσδιορισμού του ρήματος.

Υπάρχουν 8 είδη αντωνυμιών

Προσωπικές
Αυτοπαθείς
Δεικτικές
Ερωτηματικές
Κτητικές
Οριστικές
Αναφορικές
Αόριστες

Προσωπικές αντωνυμίες

Ονομάζονται οι αντωνυμίες που δηλώνουν πρόσωπα.
Δύο είδη προσωπιών αντωνυμιών:

τους δυνατούς

Οι δυνατοί τύποι χρησιμοποιούνται για να δοθεί έμφαση ή για να τονιστεί μια αντίθεση.

τους αδύνατους

Οι αδύνατοι τύποι είναι πιο συχνοί στον λόγο και χρησιμοποιούνται στις υπόλοιπες περιπτώσεις.

Δυνατοί τύποι προσωπικών αντωνυμιών

ενικός αριθμός

Ονομι:	εγώ	εσύ	αυτός	αυτή	αυτό
Γεν:	εμένα	εσένα	αυτού	αυτής	αυτού
Αιτ:	εμένα	εσένα	αυτόν	αυτήν	αυτό
Κλητ:	-	-	-	-	-

πληθυντικός αριθμός

Ονομι:	εμείς	εσείς	αυτοί	αυτές	αυτά
Γεν:	εμάς	εσάς	αυτών	αυτών	αυτών
Αιτ:	εμάς	εσάς	αυτούς	αυτές	αυτά
Κλητ:	-	-	-	-	-

Αδύνατοι τύποι προσωπικών αντωνυμιών

ενικός αριθμός

Όνομι:	-	-	ΣΟΥ	ΣΗ	ΣΟ
Γεν:	ΜΟΥ	ΣΟΥ	ΤΟΥ	ΣΗΣ	ΤΟΥ
Αιτ:	ΜΕ	ΣΕ	ΤΟΝ	ΤΗΝ	ΤΟ
Κλητ:	-	-	-	-	-

πληθυντικός αριθμός

Όνομι:	-	-	ΤΟΥ	ΤΕΣ	ΤΑ
Γεν:	ΜΑΣ	ΣΑΣ	ΤΟΥΣ	ΤΟΥΣ	ΤΟΥΣ
Αιτ:	ΜΑΣ	ΣΑΣ	ΤΟΥΣ	ΤΙΣ/ΤΕΣ	ΤΑ
Κλητ:	-	-	-	-	-

Κτητικές αντωνυμίες

Κτητιές είναι οι αντωνυμίες που δηλώνουν σε ποιο πρόσωπο ανήκει κάτι.

Οι κτητιές αντωνυμίες είναι οι εξής:

- Τενικές πτώσεις των αδύνατων τύπων της προσωπικής αντωνυμίας

Παράδειγμα: Αυτή είναι η τσάντα μου.

- δικός μου, δική μου, δικό μου ή δικός μας, δικής μας, δικό μας
δικός σου, δική σου, δικό σου ή δικός σας, δικής σας, δικό σας
δικός του/της, δική του/της, δικό του ή δικός τους, δικής τους, δικό τους

Παράδειγμα: Το βιβλίο είναι δικό μου.

Οριστικές αντωνυμίες

Οριστιυές είναι οι αντωνυμίες που διαυρίνουν ένα ουσιαστιυό από τα άλλα όμοιά του.

Οι οριστιυές αντωνυμίες είναι οι εξής:

ο ίδιος, η ίδια, το ίδιο

πάρδειγμα: Ξσύ ο ίδιος πρέττει να της μλήσεις.

μόνος μου, μόνη μου, μόνο μου
μόνος σου, μόνη σου, μόνο σου
μόνος του, μόνη της, μόνο του

πάρδειγμα: Πήχε μόνη της στη δουλειά.

Δεικτιυές αντωνυμίες

Δειυτιυές είναι οι αντωνυμίες που χρησιμοποιούνται για να δείξουμε υάτι.

Οι δειυτιυές αντωνυμίες είναι οι εξής:

αυτός, αυτή, αυτό

πάρδειγμα: Πάρε αυτό το χαρτί.

τούτος, τούτη, τούτο

πάρδειγμα: Δώσε τούτο στη γιαγιά και πάμε στίτι.

εκείνος, εκείνη, εκείνο

πάρδειγμα: Εκείνο το φόρεμα θα φορέσω απόψε.

τέτοιος, τέτοια, τέτοιο

πάρδειγμα: Δεν είναι τέτοιος άνθρωπος ο βασιύης.

τόσος, τόση, τόσο

πάρδειγμα: Πίξε τόσο κρασί στο φαγητό.

Ερωτηματικές αντωνυμίες

Ερωτηματιυές είναι οι αντωνυμίες που χρησιμοποιούνται όταν θέλουμε να ρωτήσουμε υάτι.

Οι ερωτηματιυές αντωνυμίες είναι οι εξής:

ΠΟΙΟΣ, ΠΟΙΑ, ΠΟΙΟ

Παράδειγμα: Για **ποιο** πράγμα μιλάς;

ΠΟΣΟΣ, ΠΟΣΗ, ΠΟΣΟ

Παράδειγμα: **Πόση** ώρα θα περιμένουμε;

ΤΟ ΑΚΡΙΤΟ ΤΙ

Παράδειγμα: **Τι** αγόρασες;

Αναφορικές αντωνυμίες

Αναφοριυές είναι οι αντωνυμίες που συνδέουν μία δευτερεύουσα με μία άλλη λέξη μέσα στην υύρια πρόταση.

Οι αναφοριυές αντωνυμίες είναι οι εξής:

ΌΤΟΙΟΣ, ΟΤΟΙΑ, ΟΤΟΙΟ

Παράδειγμα: Άς σηκώσει το χέρι **όποιος** συμφωνεί.

Ο ΟΠΟΙΟΣ, Η ΟΠΟΙΑ, ΤΟ ΟΠΟΙΟ

Παράδειγμα: Ήρθε η Μαρία **η οποία** είναι ξαδέρφη μου.

ΌΣΟΣ, ΟΣΗ, ΟΣΟ

Παράδειγμα: Πάρε από το πορτοφόλι **όσα** χρήματα θέλεις.

ΤΟ ΑΚΡΙΤΟ ΠΟΥ

Παράδειγμα: Επισκέφθηκε το σπίτι **που** μένει η κυρία Αθηνά.

ΤΟ ΑΚΡΙΤΟ ΟΤΙ

Παράδειγμα: Ζήτησέ του **ότι** θέλεις.

Αόριστες αντωνυμίες

Αόριστες είναι οι αντωνυμίες που χρησιμοποιούνται για κάποιο άτομο ή για κάποιο πράγμα που δεν το ονομάζουμε είτε γιατί δεν το ξέρουμε είτε γιατί δε θέλουμε να το ονομάσουμε.

Οι αόριστες αντωνυμίες είναι οι εξής:

- ένας, μία, ένα
παράδειγμα: Ένας κύριος σήμερα με πήρε τηλέφωνο και σε ζήτησε.
- κανένας, καμιά, κανένα
παράδειγμα: Κανένας δεν θα πάει στο βουνό.
- κάποιος, κάποιια, κάποιο
παράδειγμα: Ενώ μιλούσαμε κάποιος χτυπούσε την πόρτα.
- κάμποσος, κάμποση, κάμποσο
παράδειγμα: Έχω κάμποσα ρούχα.
- καθένας, καθεμιά, καθένα και κάθε
παράδειγμα: Ο καθένας θα ήθελε να ταξιδέψει στο εξωτερικό.
- μερικοί, μερικές, μερικά και κάτι, τίποτα
παράδειγμα: Μερικές φορές δεν θυμάμαι τίποτα.

Αυτοπαθείς αντωνυμίες

Αυτοπαθείς είναι οι αντωνυμίες που δείχνουν ότι το πρόσωπο που ενεργεί το ίδιο συγχρόνως δέχεται και την ενέργεια.

Οι αυτοπαθείς αντωνυμίες είναι οι εξής:

- Ο εαυτός μου, ο εαυτός σου, ο εαυτός του
παράδειγμα: Πρέπει να κρίνεις τον εαυτό σου καλύτερα.

